

Tvåstegsträning i arbetslivet

– Det här är allas kontor. Från dag ett sitter du här tillsammans med alla andra. Mitt i Ikeas kontorslandskap.

Det säger Emma Lundgren, som är arbetsstödare på Conexi i Västerås, när hon visar runt i Ikeas lokaler på Erikslund.

På avdelningen Recovery på Ikea i Västerås håller Marcus Persson på att skruva ihop lådor till en badrumsmöbel. Han har arbets-tränat på Ikea i snart ett år och trivs bra. Hans arbetsuppgifter är att montera, prisma och bära ut möbler till fyndhörnan.

– Det är roligt här, säger Marcus Persson. Personalen är trevlig och hjälper till om jag till exempel behöver ta ner någon stor och tung möbel.

Vid bordet bredvid Marcus sitter Linda Svensson, som är kvalitetsansvarig på Recovery.

– Marcus är helt fantastisk. Han är en av oss i gänget. Han frågar oss om han kör fast och vi kan också fråga honom om råd, säger hon.

INGÅNG TILL ARBETSLIVET

Conexi ger vuxna personer inom autism-spektrat en möjlighet att komma ut i arbetslivet. Det är en av de leverantörer av daglig verksamhet som Västerås stad har avtal med. Alla som har ansökt om att få delta i arbetslivsträning och som fått ansökan godkänd av en biståndshandläggare kan välja att söka till Conexis arbetslivsförberedande verksamhet.

Sedan 1999 samarbetar Conexi med Ikea och de finns nu på fem varuhus i Sverige.

– Vi erbjuder en ingång till arbetslivet i en verksamhet som kan beskrivas som ett mellanting mellan arbete i skyddad miljö och att arbeta själv ute på företag, säger Emma Lundgren. Ikea är ovärderliga för oss. De är vidsynta och har en värdegrund som stämmer överens med vår.

Verksamheten är uppdelad i två steg. Steg ett är arbetslivsförberedande på Ikea

Emma Lundgren, arbetsstödare på Conexi i Västerås.

med dagligt stöd av utbildade handledare. Basen i steg ett består av introduktion och utvecklingsplan. Målen i utvecklingsplanen följs upp regelbundet. När målen i steg ett är uppnådda och arbetstagaren är rustad att gå vidare i arbetslivet är det dags för steg två – praktik på ett annat företag. Praktiken kan leda till anställning och successivt minskat stöd.

GODA FÖRUTSÄTTNINGAR

Handledaren på Conexi erbjuder introduktion av nya arbetsområden och uppgifter, pedagogiskt stöd och visuellt tydliggörande, kommunikationsstöd, handledning och nätverkskontakter samt regelbunden uppföljning enligt överenskommelse efter anställning. Handledaren strukturerar, organiserar och introducerar arbetsuppgifterna, så att arbetstagaren får goda förutsättningar att kunna göra ett bra jobb.

– Vår uppgift är att skapa en känsla av sammanhang och kontroll, säger Emma Lundgren. Du kan behöva checklistor, manualer och arbetsbeskrivningar för att känna att du har kontroll och kan agera självständigt. Listorna och beskrivningarna kan vara text eller bilder som finns i en pärm, mobil, dator eller surfplatta, beroende på vad som passar dig bäst.

CHECKLISTA I APPEN

Emma Lundgren klickar på en app i sin mobil och får upp en checklista som hon har tagit fram tillsammans med en av arbetstagarna. Där står det: fylla på varor, slänga kartong, basa och fronta, vara/hylla. Framför varje moment är det en ruta som kan bockas i när arbetsuppgiften är utförd.

– Då blir det tydligt för dig när du är klar med en arbetsuppgift och kan gå vidare till nästa. På så sätt äger du din situation och blir inte beroende av andra.

På Ikea finns möjlighet att under ett och samma tak prova sig fram mellan de olika arbetsområdena butik, lager, restaurang, fastighet och kontor.

– Det gör att vi kan ta tillvara varje individs intressen och resurser. Du kanske har gått fordonsteknisk linje på gymnasiet men vill prova på att jobba inom restaurang.

”Jag skulle önska att mina vänner också fick uppleva hur det är att känna sig behövd.”

Sofie Gori och hennes chef, Hanna Lundberg.

Sofie tog steget vidare till anställning

I februari i år anställdes Sofie Gori som butiksbiträde på Axfood snabbgross i Västerås. Efter två års arbetsträning och ett års praktik hade hon nått sitt mål.

Sofie Gori ansvarar för butikens kolonialavdelning. I hennes arbetsuppgifter ingår allt från att fylla på varor i hyllorna och att fronta, alltså se till att varorna står snyggt, till att städa och sätta ned priset på livsmedel som har kort bäst-föredatum. För Sofie Gori betyder hennes arbete och arbetskamrater allt.

– Det här är världens bästa arbetsplats, säger Sofie Gori. Min chef Hanna är förstående. Hon vill att det ska gå bra för alla sina anställda. För mig är det här mer än en arbetsplats. Det är mitt liv och min familj. Jag skulle önska att mina vänner också fick uppleva hur det är att känna sig behövd.

När det var dags för Sofie Gori att gå vidare från arbetsträningen på Ikeas husgerädsavdelning till praktik googlade hon och hennes Conexi-handledare på lämpliga arbetsplatser. Valet föll på Axfood snabbgross som är en restauranggrossist. Kunderna finns bland annat inom restaurang-, snabbmats- och kafébranschen. I butiken handlar de precis som i vilken livsmedelsbutik som helst. Skillnaden är att kunderna är betydligt färre här och att de handlar mer vid varje köptillfälle.

– För Sofie har det varit bra. Det är lättare att bygga relationer med få och återkommande kunder. Det är inte heller lika rushigt hos oss som på ett stort varuhus, säger Hanna Lundberg, som är butikschef på Axfood snabbgross i Västerås.

TRIGGAS AV UTVECKLING

Hanna Lundberg är både Sofie Goris chef och kontaktperson och det är till henne Sofie går när hon behöver prata.

– Hon kan lufta allt med mig, så att hon kan behålla fokus på sitt arbete, säger Hanna Lundberg. Jag har lärt mig oerhört mycket av att samarbeta med Sofie och hennes handledare på Conexi. Det har varit nyttigt i mitt ledarskap. Det som triggas mig är att Sofie hela tiden utvecklas.

Handledaren Emma Lundgren på Conexi finns med som stöd under Sofies första år som anställd. Både Sofie och Hanna kan ringa till henne för att få råd och stöd. Emma hjälper Sofie bland annat i kontakten med myndigheter och i att fortsätta hitta olika sätt att hantera vardagen. Sofie har ADHD och Aspergers syndrom. Det gör att hon är beroende av rutiner och ordning samtidigt som hon styrs av impulser. Två sidor som kan vara svåra att kombinera och som gör att hon kan bli deprimerad och känna ångest.

– För mig är det viktigt att ta en sak i taget. Och jag behöver veta i god tid i förväg när något kommer att förändras, till exempel när en kollega ska sluta. Där är Hanna jättebra på att förbereda mig. Och Emma hjälper mig att hitta strategier för att klara av situationer som jag upplever som jobbiga, säger Sofie Gori.

Sofie har valt att vara ärlig mot sina arbetskamrater och berätta om sina diagnoser.

– Det är coolt att de har tagit det så bra. Jag vill hela tiden utvecklas och då måste jag kunna vara ärlig, säger hon.